

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Blagoslovljeno novo leto

želila vsem bralcem in bralkam

uredništvo in uprava.

Novoletna molitev.

Začetek novega leta! Kos skrivnostne sreče je v njem, da zamoremo pozabljati grenkost in razočaranje minulih dni in z novimi upi in svežim veseljem iti na delo za našo življensko srečo, po kateri hrepeni sleherno človeško srce in katere si želi vsaka družina in vsako ljudstvo. Zdi se, kot bi v novo leto srca širom po svetu močnejše utripnila v nadi, da se prav kmalu naseli med nami več toplote in žarkov tihe sreče. Naj zato pozdravi prihod nove dobe še naša novoletna molitev!

Oče naš, kateri si v nebesih! Še bolj hočemo v novem letu verovati vate, ki si nas ustvaril, da si Ti, ki vladaš svet in življenje v njem. Oče vseh si, malih in starih, moških in žensk, belih in črnih, revnih in bogatih, preprostih in izobraženih, v Tebi smo vsi enakopravni in svobodni bratje. Nisi nikjer na zemlji, kjer še biva blagostanje, marveč v nebesih, koder je tudi naš življenski cilj. Po svoji previdnosti urejuješ vse življenje na zemlji in zato zahtevaš v svoji modrosti od nas žrtve, trpljenja in odpovedi. Tvoje očetovske zapovedi so osnova vsega zasebnega in javnega življenja in dal si jih, ker nas kljub našemu grehu in nepokorščini še vedno ljubiš kot svoje otroke.

Posvečeno bodi zato Tvoje ime s sleherno našo mislijo in željo, v vsakem poedincu, družini, vasi, župniji, narodu, društvu, zadrugi. Vsa narava od najmanjšega črvička do bilijonov neizmernih svetov oznanja Tvojo slavo, koliko bolj naj Ti torej služi Tvoje neposredno stvarstvo — človek. Vse naše gospodarstvo, prosveta, kultura in politika se zamore razvijati in rasti le v Tvojem duhu, v soglasju z neskončno božjo popolnostjo. Le tedaj nam je dobro, če nad nami počiva Tvoj očetovski blagoslov.

Pridi k nam Tvoje kraljevstvo miru in ljubezni, ker smo sami premajhni in preslabotni, da bi zamogli venomer iskati sami Tvojega kraljevstva na zemlji. Tvoji nauki in Tvoje zapovedi naj vladajo v naših dušah, v naših domovih, v stanovih, občinah in državah in naj preglasijo naše sebične nauke in laži-zapovedi. Ker si najmodrejši in najvišji!

Zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji, da bomo polni neomajenega zaupanja in brezpogojne vdanosti. V tem zaupanju se nočemo strašiti nobenega bremena in trpljenja, ki ga nam naložiš, marveč jih hočemo nositi v zaupanju na Tvojo previdnost, ki edina nas more pripeljati do prave, resnične sreče. Svet je nehvaležen in često tepta resnico in pravico malih in slabotnih, a neomajeno

verujemo in brezpogojno zaupamo v njuno zmago, ker vemo, da ne vlada sveta ne človeška samovolja in človeško nasilje, marveč le božji zakoni in božja pravica.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh. Ubogi črvički smo, obsojeni, da si v trudu in znoju služimo nebesa v zemeljskem prahu. Ne bomo več navezovali svojih src na pozemske dobrine, ne bomo iskali v njih zadovoljstva in utehe, marveč trdno zaupali vate, ki bolje od nas samih veš, kaj potrebujemo za življenje. Gledamo, kako postaja v teh dneh borba za vsakdanji košček kruha vedno težja, in bojimo se, da v tej divji tekmi pozabimo nato, na pravi, končni smoter življenja. A tudi vedno bolj spoznavamo, da vsa umetna sredstva, ki jih je svet tekom stoletij iznašel v dosego popolnega blagostanja, niso koristila človeštvu. Saj strada milijone in milijone ljudi kljub najboljšim letinam in velikanskim zalogam živil, ker svet ni hotel priznavati božjih zakonov življenja in njegovega razvoja. Vedno večji je postajal tisti kos vsakdanjega kruha in že je svet zametaval črnega, ko si posegel vmes Ti s svojo roko in mahoma dokazal, da nikdo ne uide izpod Tvoje oblasti. Zato se navežemo zopet na Tvojo pomoč in prosimo Tebe, da nam daš vsakdanjega kruha.

Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom! Kako naj nam odpuščaš, če sami nočemo prenehati z grehom zoper dobro ime, čast in ugled svojega bližnjega. Kako naj prizaneseš Ti s svojo tirjatvijo, če sami brezobzirno zahtevamo odplačilo svojih dolgov in nam pri tem ni mar joka in solz ubogih in slabotnih? Odpuščamo in potrpiamo, da boš odpuščal in potrpel z nami, svojimi dolžniki, še Ti!

In ne vpelji nas v skušnjavo, temveč reši nas vsega hudega. Majhni in slabotni smo, najmanjša izkušnja nas premaga, če nisi na naši strani Ti in če nas Ti ne vodiš po pravi življenski poti. Greh je upor in upor vodi v disharmonijo in nered v človeku poedincu in človeški družbi. Vedno bolj smo navezani na svojega bližnjega in soseda in kljub vsej obzirnosti in uvidevnosti zamoremo živeti z njim v miru in ljubezni le, če nas rešis Ti pretečih skušnjav. Reši nas tudi po grehu sledečega hudega, kuge, lakote in vojske, ognja, potresa in povodnji, pa tudi socialne in gospodarske stiske, brezposelnosti in popolnega pogina!

Tako bodi zdaj in v novo leto in na veke. Oče naš!

V deželi se dani!

Povodom 45. rojstnega dne jugoslovanskega kralja Aleksandra so nemški celovški listi prinesli jako simpatične članke o Jugoslaviji in njenem kralju. „Kärntner Tagblatt“ kot „Freie Stimmen“ sta priobčila ob tej priliki kratek pregled novejših srbske zgodovine razvoja Jugoslavije in to v izredno objektivni luči. Pohvalno in spoštljivo se tudi izražata o visokem slavljencu kralju Aleksandru. Tako piše „Kärntner Tagblatt“ med drugim sledeče: Kralj Aleksander zasleduje politiko ohranitve miru in izpolnjevanja mednarodnih obveznosti. Pri tem ga odlikuje njega iskrena ljubezen do miru in želja, da se spori rešijo sporazumno in mirno. Vzlic svojemu osebnemu junaštvu in svojim uspehom na bojnem polju se nikdar ne pusti zapeljati v vojne pustolovščine, ker vidi v vojni zlo, ki se ga je treba za vsako ceno ogniti. Prav tako kakor njegov kralj je tudi jugoslovanski narod globoko prežet z željo po miru. Jugoslaviji je mnogo do tega, da ohrani dobro razmerje z vsemi sosedi, da se ohrani za človeštvo toliko potrební mir. Zato je tudi Jugoslavija pod vodstvom svojega kralja sklenila že mnogo pogodb in sporazumov, ki jim je namen zagotoviti mirni razvoj države in preprečiti vojne nevarnosti.“

V četrtek, dne 21. t. m. pa je imel v slavnostni dvorani celovške zbornice zborniški tajnik Newole zanimivo predavanje o gospodarskih in socialno-političnih razmerah v Jugoslaviji, v katerem je med drugim izvajal sledeče: Avstrijci žal Jugoslavije ne poznajo. Tekom petnajstletnega obstoja je ta mlada država naravnost čudovito napredovala in se poenotila v pravem, upravnem,

gospodarskem in političnem oziru v samostojen državni organizem, ki ima najlepše pogoje za zdrav nadaljni razvoj. Četudi je do tri četrtine agrarnega značaja, razpolaga s prav bogatimi rudniki železa, bakra in lahkih kovin. Ogromni gozdovi so do dveh tretjin last države. V socialno-političnem oziru lahko tekmuje z evropskim zahodom. Pozna dobro razvito delavsko zavarovanje, bolniške blagajne razpolagajo z moderno urejenimi lastnimi bolnicami in zdravniki-specialisti. Posebno skrb se v državi posveča oskrbi nosečim in doječim materam in otrokom, ki uživajo največje ugodnosti socialno-politične zakonodaje. Število brezposelnih je razmeroma neznatno (Zagreb z 250.000 prebivalci ima komaj 8000 brezposelnih), brezdelni delavci se vračajo nazaj h kmetijskemu delu. V državi poslujejo posebne borze (posredovalnice) dela, dela se neumorno na dvigu kulturne stopnje jugoslovanskega delavstva. Ženamatí po navadi ne hodi več v tovarno, marveč se posveča družini in vzgoji otrok. V vseh delih države se ustanavljajo higijenske naprave, najostrejša borba se vrši proti narodni morilki jetiki in spričo bogatih državnih in zasebnih sredstev je pričakovati, da se nevarno ljudsko kugo ustavi.

— V deželi se dani! Po trinajstletnem skrivanju resnice in objektivnosti o položaju in razmerah države-sosede končno enkrat svetel žarek neprisliljene in nezastrte besede, prvi predpogoj resničnega zblizanja dveh, po usodi in razvoju navezanih si držav in narodov! Tega lepega novoletnega darila se smemo nedvomno veseliti tudi mi koroški Slovenci in smemo biti zanj iskreno hvaležni.

Beneš pripravlja organizacijo srednje Evrope. — Potovanje čehoslovaškega ministra dr. Beneša v Pariz je vzbudilo veliko pozornost, javnost je zaslutila, da gre za odločitev v važnem vprašanju. Ob tej priliki je minister izjavil tudi svoje mnenje o srednjeevropskem vprašanju: Jedro srednjeevropskega vprašanja so odnosi Nemčije do Avstrije, jedro evropskega vprašanja so razmere v srednji Evropi. Treba bo združenja srednjeevropskih držav v gospodarskem oziru, politična vprašanja naj stopijo začasno v stran. Naslednji razvoj prinese ožje sodelovanje Avstrije z državami Male antante, nakar bo pritegnjena tudi Madžarska h skupini podonavskih držav. Iz medsebojnega zaupanja se bo podalo najboljše jamstvo za trajen mir.

Nemčija je stavila Franciji svoje pogoje. Hitler je izročil berlinskemu poslaniku francoske vlade pogoje, pod katerimi je pripravljen sodelovati z Francijo in v razorožitveni konferenci. Nemška vlada zahteva pravico do vojske 300.000 mož z kratko službeno dobo ter do oborožitve z obrambnimi sredstvi. Na drugi strani sprejema nemška vlada nadzorstvo nad posameznimi nar. soc. napadalnimi oddelki pod pogojem, da bo to nadzorstvo veljalo tudi za predvojaške ustanove in organizacije v inozemstvu. Nemška vlada je pripravljena podpisati s svojimi sosedi pogodbe o nenapadanju za 10 let. Posaarje naj se Nemčiji vrne brez glasovanja, rudniki ostanejo francoska last do 1935. — Francoska javnost je proti nemškim predlogom, ker jih smatra samo za krinko za svobodno oboroževanje. Kaj bo ukrenila vlada, pokažejo prihodnji tedni.

Protinaravni zakon v Nemčiji. — S prvim januarjem stopi v Nemčiji v veljavo zakon, s katerim hoče režim preprečiti zarod zločincev in z dednimi boleznimi obremenjenih ljudi. Ustanovljena so posebna sodišča, ki bodo odločevala, katere osebe se bo zdravniškim potom napravilo neplodne. Doslej je predlaganih za to nad 400.000 oseb, ki jih bodo sedaj sodišča „za zdravo potomstvo“ pustila preiskati. — Proti takemu zakonu se je že svoječasno izjavila Sv. stolica, ker je proti naravnim in božjim zakonom.

Svet postaja nervozen. — Po vsem svetu se vršijo diplomatski razgovori, ki naj bi reševali številne spore, s katerimi je prepleten svet. Nemci se pogajajo z Francozi glede razorožitve. Istočasno se vodijo pogajanja med Parizom in Rimom glede srednjeevropskega vprašanja. Pogajajo se London, Pariz in Washington glede enotnega nastopa proti Japonški, ki skuša podminirati evropski in ameriški trg z nizkimi cenami svojih izdelkov. — V velikih obrisih pa se kaže enotna evropska fronta, ki jo bo izsilila rumena nevarnost na vzhodu.

Moč časopisja. — „Kaj vam pomaga, če zidate cerkve, ako nimate dobrega časopisja,

ki vam bo ljudi pripeljalo v cerkve!“ je nedavno dejal sv. Oče. List je zrcalo narodnega življenja, je dejal nekdo drugi. Zato skrbimo tudi mi, da ohranimo „Koroškega Slovence“ na isti višini, kot je doslej. List je bil, je in bo vedno zagovornik preprostega in trpečega slovenskega ljudstva na Koroškem. Vedno neustrašeno zagovarja načela, ki so nam sveta in nedotkljiva. Vedno se bori za narod in njega najdražji zaklad, za vero. Zato, naročniki, vršite še vi svojo dolžnost napram svojemu listu!

Prijateljem slovenske besede!

Domovina slovenske besede, govornice naših davnih dedov so ravnine, po katerih šumi valovje Visle, Buga in deročega Dnjepra. Od tam so pred dobrimi 1300 leti prodirale trume Slovencev preko ogrske nižine v osrčje alpskih dolin in planin. Glasno in veselo se je tedaj razlegala beseda Slovencev po novi domovini pod Peco in Obirjem, pod Stolom in Dobračem tja gor do izvirov Drave.

Slovenski jezik je vladal v javnem življenju na Koroškem stoletja. Ni nam znanih mnogo spomenikov iz te velike dobe naše govornice, ali najstarejše nam ohranjene slovenske besede so dragocene posode velikih misli; govore nam namreč o Bogu in njegovem nauku: „Eče bi ded naš ne segrešil, v veke jemu bi žiti...“ ali: „Buge vas primi!“ Mi tudi vemo, da je ustoličeval na gosposvetnem polju koroški kmet svoje kneze v slovenskem jeziku, jim v slovenski govornici izročal oblast, opominjajoč jih na nauk o ljubezni, češ da morajo kot deželni knezi podpirati sirote in biti pravični sodniki. Medtem ko je polagoma potom naseljevanja na Koroškem zavladala nemščina in medtem ko si umikanje slovenskega jezika pred nemškim v prejšnjih stoletjih razlagamo kot naraven pojav, ga v najnovejši dobi preganja mržnja in sila.

Preganjana v javnem življenju, izobčena celo iz šol slovenskih vasi, naj najde naša beseda tem toplejše zavetišče v naših družinah in v društvih! Da bo prerोजना po pesniku Prešernu ter poveljčana po umotvorih Cankarja, Meška, Župančiča in drugih zopet zaslovela v naši domovini! Družine, čuvajte eno najstarejših dediščin naših pradedov! Društva, ne pozabite posvetiti Vaših sestankov predvsem lepi slovenski knjigi!

— S. K. S. Z. za Koroško je svoječasno vložila na deželno vladno prošnjo za dovoljenje organizacije zasebnih slovenskih tečajev. Tečaj bi bili namenjeni šolski deci od 12. leta naprej in bi se izvedli v okvirju naših izobr. društev. Deželna vlada je zvezino

vlogo sledeče rešila; Dovoljeni so za vsa društva tečaji, v katerih se bo učencem nudila prilika jezikovnih vaj, branja in obravnavanja del slovenskega slovstva. S takimi tečaji smejo društva takoj začeti. Ni pa dovoljen določen učni red in enotne šolske knjige. Rešitev nosi številko 69.308 — Ldschr. — 33/III in datum 21. nov. 1933. — To je rešitev v smislu šolske postave. Izjemni položaj manjšine v šolskem pogledu bi dobro opravičeval tudi izjemno dovoljenje rednih zasebnih slovenskih tečajev in do te samopomoči hočemo preko vseh ovir. Dosedanja rešitev pa bodi v direktivo društvom, ki bi takoj rada pričela s slovenskim poukom.

DOMAČE NOVICE

Ilustrirana božična priloga. O njej sami ni treba nikakih besedi, videli ste jo sami in iz njenih slik posneli vso pestrost našega narodnega življenja. Četudi smo majhni po številu, po kakovosti naše narodne žilavosti se lahko merimo z marsikako številčno večjo manjšino. Dobro se hočemo zavedati, da je našemu idealnemu stremljenju sedanja doba vedno bolj naklonjena, ker se počasi odmika od one laži-pravice, ki je v trdi pesti in nasilju, in od laži-boga, ki naj bi bil v denarnici. — Uredništvo smatra obenem za dolžnost, da se v imenu svojih bralcev in v svojem imenu vrlim mecenom, ki so omogočili izdajo priloge, za njihovo velikodušno žrtev najiskreneje zahvali, tako g. A. Kommetterju, trgovcu v Borovljah, č. župniku Poljancu, celovski in šentjanški posojilnici in g. Mihi Kačniku, posestniku v Škocjanu. Bog plačaj!

Mohorjeve knjige so došle, na kar opazujemo družbenike. Celovski Mohorjani pa naj se zglasijo v celovski pisarni!

Zrelec. (Tako umira slovenski živelj!) Menda je ni nazornejše slike napredovanja raznarodovalnih sil kot je naša občina in fara tik ob celovških vratih. „Ostajajo samo grobovi“, lice občine in fare je že docela nemško. Ves čas do leta 1920 smo slišali v naši cerkvi samo slovenske pridige in le v izjemnih slučajih tudi nemško. Po glasovanju se je uvedlo nemško pridigo vsako tretjo nedeljo, kmalu navrh vsako drugo dotlej, da je postala redna pridiga nemška in se je slovensko besedo slišalo le še enkrat na mesec. Danes v naši cerkvi ne slišimo več božje besede v materinem jeziku. Isto je z veroukom: do glasovanja popolnoma slovenski, nato v obeh jezikih in sedaj pa popolnoma nemški. Nočemo s tem dolžiti krivde naših dušnih pastirjev in tudi ne sedanjega č. župnika, katerim je na srcu dušni blagor vse župnije. Seve pa so med nami tudi ljudje, ki jim ne gre toliko za uspevanje farnega življenja kot pa za ceno demonstracijo nemškega značaja naše fare in občine. Stari

PODLISTEK

Pred davnimi stoletji.

(Konec.)

Čas je potekal: iz stolpa je še venomer donel glas zvona. Čim dalje, tem svečaneje je postajalo zvonjenje, kot bi se odpiralo nebo: bližala se je skrivnost svetega večera. Saj pozna to sladko skrivnost vsak, ki je blage volje in čistega srca. Podobna je neutешljive-mu koprnenja, ki zagrabi vsakogar s čudežno silo, pa naj bo v tujini daleč od svojih dragih, ali doma pri očetu in mami.

Mikla je razmišljala o vseh svetih nočeh, katerih se je še spominjala iz mladostnih let. Ko je postavila zadnjo podobo, rogatega ovna, na njeno mesto, je poiskala iz omare tri sveče; poškrpivši jih z blagoslovljeno vodo jih je prižgala pred jaslicami: „Prva naj gori Sveti družini, druga vsem od hiše pomrlim, tretja vsem bodočim rodovom, ki bodo božič praznovali v tej hiši.“ Skozi omreženo okno je kukala luna, zvezde so skrivnostno žarele. Moralo je biti že pozno. Mikli se je zazdelo, kot bi slišala petje. In res! Zmiraj bližje je prihajala pesem. Vrh griča so se zasvetile, bakle, počasi se je približala procesija hiši: „Sveta noč, blažena noč!“

Gospodinja je vzbudila Reziko: „Vstani, Jezušček prihaja! „Dekle si je malo pomelo oči ter postalo takoj živahno. „Kje imaš žegnano martro?“ In mati je vzela iz skrinje velik križ iz blagoslovljenega lesa, katerega je blagoslovil pred davnim časom patrijarh oglejski. Rezika je stopila s križem v roki procesiji nasproti, tik za dekletom je stala hišna gospodinja.

Sprevod se je pred vrati ustavil: „Bog blagoslovi vaju, varuhinji te hiše, in sveta Mati iz Podgorja naj Vama udahne nocoj luč svete noči!“ Po teh besedah je blagoslovil duhovnik hišo in prebivalce. Vstopili so po vrsti: prvi hišni gospodar, župan Mikl, nato sin Tone in Serajnikov Mirko z jaslicami za njimi svobodnjaki, tlačani in mladina. Sredi izbe so postavili jaslice. Cela srenja je padla na kolena. Župnik je vzela kadilnico, trikrat je vsul stari Mikl kadila na žerjavico in vsakokrat je dodal župnik v imenu zbranega ljudstva: Sprejmi, Novorojeni, darilo svojega ljudstva, ki ti posveča danes svoje duše, svoje domove in svojo zemljo!“ — „Sprejmi, Novorojeni kralj, v svoje posebno varstvo našo mladino, ki se je zbrala nocoj ob Tvojih jaslicah, da bo Tebi v veselje, staršem v blagoslov, domovini v prid in slavo!“ Nato se je vzdignil župnik in z njim srenja: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!“

S solznimi očmi je objel sosed sosedu. Vsi so bili eno v ljubezni. Saj je ležal pred njimi v jaslicah kralj ljubezni in vsi so ga gledali in spoznali v Njem skrivnost svetega večera. Vsak je čutil v svojem srcu jaslice, v katerih se je rodilo božje dete. Nato so ljudje posedli. Blagoslovljena pogača je krožila od sosedu do sosedu.

Kar potrka nekdo na vrata. Stari Mikl pristopi in potisne zapah nazaj. Mlada ženska vstopi. „Tudi zate je prostora med nami. Vstopi tujka in ogrej si dušo ob jaslicah ter okrepcaj telo ob našem družinskem ognjišču!“ jo je pozdravil hišni gospodar.

V tem hipu plane mati Mikla kvišku: „Zala, Zala, moja hči!“...

Iz cerkve je zadonel zvon, klical je h polnočnici. Sveče so gorele ob jaslicah, svetile so božjemu detetu. Zvezde so drhtele na nebu in se veselile človeške sreče.

Šent Jakob je doživel sveti večer, kot se nikdar poprej. Njegova najboljša hči je bila izgubljena. Skrivnost svete noči jo je privedla nazaj... Nemo so vstali vsi in odšli proti cerkvi. Po vsem Rožu so zvonili zvonovi pesem hvalnico: Sveta noč, blažena noč!

ljudje se često sprašujejo po sadovih takega delovanja proti maternemu jeziku in slovenskemu narodnemu prepričanju. In imajo prav v svojem naziranju, da je tudi narodnost duhovna dobrina, ki ima svoje zadnje korenine v — Bogu. Po božji in naravni pravici se mora torej vsako nasilje — tudi raznarodovalno — nekoč trdo maščevati nad vsemi, ki so ga zakrivili. To je tudi edino upanje nas v umirajoči vasi tik celovških vrat.

Velikovec. (Zasedanje okr. kmetijskega odbora.) V okrajnih kmetijskih odborih se razpravlja tudi o zadevah, ki zanimajo širše naše slovenske kroge. Zato naj nam bo dovoljeno, da se kratko dotaknemo zadnjih dveh sej. Sklenilo se je na prvi, da velja varstvena tarifa za mleko tudi za mesto Velikovec; cena mleka 40 g liter. — Ravnatelj kmetijske zbornice se je pritoževal nad tem, da imajo „Landw. Mitteilungen“ premalo odjemalcev. Naš zastopnik mu je odgovoril, da je pač treba ustreči zahtevi ljudstva po slovenski prilogi. S tem bi se število naročnikov takoj zvišalo za približno tretjino, ker se more strokovni list udomačiti le, če je pisan v jeziku, ki ga kmet razume. To je treba enkrat uvideti! Opirati se pri tem na bindišarstvo, je nesmisel. Če se uči v šoli pismena nemščina, naj se uči tudi pismena slovenščina. Izgovor, da vsi razumemo nemški, je jalov. — Na drugi seji se je ugotovilo, da pridejo na dunajski trg najslabši prašiči iz pliberškega okraja. K tej trditvi se je pripomnilo, da so pač potrebni tečajji o kmrljenju in svinjereji v jeziku, ki ga govori narod, in uspeh bo presenetljiv. Tudi tukaj ne velja izgovor, da znajo vsi nemški. Čudimo se pa, da se je postavil tudi g. Supersperg na stališče, da se pri tečajjih lahko izhaja samo z nemščino in da je slovenščina popolnoma nepotrebna. Zdaj vemo, kaj imamo pričakovati slovenski kmetje od kmetijske zbornice.

Borovlje. (Križa.) Če je križa povsod, je seveda tudi pri borovljskih puškarjih. Dočim je izdelalo pred vojno v Borovljah letno preko 10.000 pušk, pada sedaj število od leta do leta. Lani je bilo izgotovljenih 4400, letos še komaj 3700 in tako gre vsako leto naprej. Državna strokovna šola za puškarstvo, ki je bila vrejena tako vzorno, da enake niti v Nemčiji niso imeli, je skoraj pred razpustom. Kot državna se je vsled štednje opustila in ostala je le še privatna, in ne ve nikdo, kako dolgo še. Poleg ravnatelja je ostal samo še eden učitelj. Dočim je bilo pri puškarski zadrugi leta 1912 vpisanih 120 vajencev, jih je letos komaj 5. — Žična tovarna obratuje še dosti dobro, toda tudi tam se dela le na to, kako skrajšati število delavstva in nadomestiti iste z modernimi stroji. So oddelki, kjer je delalo prej povprečno po 20 delavcev, sedaj je tam moderni stroj, katerega oskrbuje ena sama oseba, a producira toliko ali pa še več kot prej 20 delovnih moči. Tako je tu, enako je povsod, radi tega pač ni čuda, če je toliko brezposelnosti.

Slovenji Plajberk. (Razno.) Za častnega občana je naša občina imenovala Jakoba Lausegger, ki je skoroda dosegel 80 let starosti in bil nad 50 let občinski odbornik, tudi še v času, ko je bila naša občina združena s podljubeljsko s sedežem v Podgori. Na slavnostni občinski seji se je omenilo njegovo zaslužno delovanje, župan mu je izročil častno diplomu, nakar je slavljence povabil odbornike na svoj dom in jim izkazal gostoljubnost domače hiše. — Č. župnik Boštjančič se od 21. t. m. nahajajo v celovški bolnišnici, kjer so se morali podvreči težki operaciji v grlu. Farani jim želimo skorajšnjega okrevanja in da pridejo prav kmalu spet v našo sredo. — V gospodarskem oziru nam je hudo, morda še bolj kot drugod. Edini zaslužek je voznja lesa, ki ji je letošnja zima prav naklonjena. Za voznjo Plajberk—Svetna ves se plačuje okoli 4 šil. na meter. Skromno, a vsaj nekaj. — Prav pogosto prihajajo med nas smučarji „z dilcami“ in njihove domače besede smo prav veseli, a tudi iz Celovca jih ne manjka. V Podnarjevi gostilni, ki je vsem izletnikom dobro znana in kjer se najde dobrega prigrizka in še kaj zraven, se v nedeljah večkrat znajde prav vesela družba. — Mladina se počasi vzbuja in morda se vendarle oglasi s kako pesmijo ali igrico, da jo vidite in slišite še vi v dolini.

Borovlje. (Razno.) Zgodaj je padel sneg in dosti ga imamo, tako da se bo lahko zvozil ves les, kar ga je v okolici. Le škoda, da je voznja hloedov tako slabo plačana, da se šestokrat skoraj ne izplača trpinčiti živino. So kraji, iz katerih se je za voznjo plačalo pred 4 leti še enkrat toliko. — S pridelki kmetje niso povsod zadovoljni. Rž je bila splošno še dosti dobra. Ajda je kazala zelo lepo, a jo je v nekaterih krajih toča uničila. Cena isti je v tukajšnjih trgovinah od 23 do 26 grošev. Krompir je obrodil neenako. Dočim so ga pridelali nekateri obilo, je zopet pri drugih popolnoma odpovedal. Cena na debelo je bila 8 do 9 grošev. — Prešiče so plačevali mesarji prej po 18, sedaj menda samo še po 17. — Pripravljamo se tudi na popravo in morda celo na zidanje cerkve. Že nad pol leta ne donijo več iz zvonika glasovi večjih zvonov. Pokazale so se na zvoniku razpoke in oblast je odredila, da se ima to popraviti ter je ob enem do tega časa prepovedala zvonjenje. Domači mestni župnik č. g. dr. Geramb je povabil na posvetovanje zastopnike vseh slojev domače fare ter se je na seji o tem obravnavalo. Ker v sedanjem težkem času ne kaže, da bi se obremenilo ljudstvo z večjimi cerkvenimi dokladami, se namerava preložiti celo zadevo eventuelno za par let; osnovalo bi se tozadevno društvo, kojega nalog bi bil, zbirati prispevke, da bi se razširila cerkev in zidal nov zvonik. Na prvi pogled se zdi to skoraj nemogoče, toda domači č. g. župnik je v dobro premišljenih besedah razložil, da bi bilo kaj takega vsekakor možno. On sam je pripravljen potovati v inozemstvo ter zbirati prispevke. Sklenilo se je ob enem, da se vrši v kino dvorani veliko zborovanje, na katerem bi se o tem obravnavalo in da bi se ob enem konstituiral odbor in osnovalo tozadevno društvo. Oblast je pa z ozirom na to, da so sedaj prepovedana vsa zborovanja tudi to prepovedala in se bo vršilo to šele koncem januarja.

Šmihel pri Pliberku. Mladi Arnold z Dolinčic se je poročil z Gretko Kočnikovo v Kotu. Nevesta je bila vnefa pevka in zato ju je na poročni dan posetil tudi zbor Gorotana in jima zapel par slavnostnih. Mlademu paru obilo blagoslova, zavedni Kočnikovi mamici pa, naj ne bi preveč samevali! — Naši vrli pevci so se vrnili s turneje in vedno spet obujamo v njimi lepe spomine. Mirko z Blata je menda najbolj žalosten, ker ni prišel do svoje „sole“, sicer pa je skrbel za vzoren red in prijetno razpoloženje. — Društveni sestanki postajajo nekam redki in menda je na tem kriva nezakurjena soba. Torej, društveni gospodar, zganj se!

Celovec. Predzadnji ponedeljek je umrl tukaj upokojeni feldcajgmojster Oskar Potiorek, star 81 let. Za časa monarhije je bil deželni šef uprave v Bosni in Hercegovini, nato avstrijski vojskovodja na srbski fronti. Rodil se je v Pliberku, že z 24. letom je prišel v generalni štab, ter se povzpел do feldcajgmojstra in nadzornika avstro-ogrske armade. Umor avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda v Sarajevu mu je omajal tla in cesar Franc Jožef mu odtlej ni več zaupal popolnoma. Na balkanskem bojišču je imel v svetovni vojni poveljništvo nad avstrijsko 5. in 6. armado, a mož stare vojaške šole je kmalu odpovedal. Avstrijska armada je bila poražena po Srbih, nakar se je Potiorek umaknil, šel na Koroško in preživel v Celovcu zadnja leta svojega življenja. Njegov pogreb je bil skromen — kot si ga je sam želel.

Drobiž: Velikovški župan višji sod. svet. Poetsch je odložil svoje župansko mesto. — Südmarka je priredila v Št. Jakobu v Rožu božičnico za otroke. — Varnostni nadzornik je odredil, da se odslej vodi seznam vseh onih, ki bodo kupovali orožje ali municijo. Municijo se bo oddajalo samo še na orožni list ali s dovoljenjem politične oblasti — Avstrijski Touringklub, podružnica v Celovcu, je na pobudo Heimatbunda podvzel akcijo za nabiranje božičnih daril, namenjenih za glasovalno ozemlje. Bilo bi bolj v njegovem interesu in v smislu njegovih pravil menda pametnejše, če bi slične pobude iskal drugod in deloval na zblizanju dveh držav kot doslej. — Lov občine Ruda je vzel zopet v najem baron Helldorf.

NAŠA PROSVETA

Beseda v novem letu.

Dorašča nam rod, plitev v mislih in interesih, razočaran v svojem mladem iskanju in idealnem pričakovanju. Polizobražen, z gnušom do knjige in z disharmonijo v srcu zapušča tujo šolo, katera mu je vzela ali vsaj omajala vero v vse, kar mu je bilo prej sveto in domače. Tako dobivljajo rodovi in naše vasi vedno bolj tuje oblike in tuj plesk, ki rodi tujo miselnost in tujega duha. Naša slovenska svojstvena družinska in vaška kultura izginja, domačnost in pristna slovenska kmečka miselnost gine.

Tu je vprašanje vzgoje naše podeželske mladine, prvo vprašanje naše prosvete. Naša pristna slovenska kmečka miselnost, naša posebnost in svojstvenost v vaškem in družinskem življenju so znaki samostojnega kulturnega ustvarjanja in narodnega življenja, ne politična statistika. Ta je zunanost in je mrtva, ono je življenje in rast. Res nam veliko škoduje tuja šola, toda zavedajmo se, da imamo še druga vzgojna sredstva, ki so popolnoma v naših rokah, iz katerih so tisočletja rastle kmečki rodovi, trpeli, ustvarjali in živeli, ostali zvesti rodu in Bogu in kličovali vsem tujim vplivom: družino, vas in faro.

Družina mora zopet dati otroku srčno in stanovsko-strokovno izobrazbo. Oče naj bo učenik, otrok učenec njegov, mati naj bo učiteljica, hči njena učenka. Hiša, hlev, vrt in polje mora postati delavnica in šola. Otrok naj raste nehote v delo, naj začuti in doživi že v prvi mladosti svoj življenjski ideal. Ljubezni do zemlje, do dela, trpljenja in do domačije naj ga uči oče, ko bo ob nedeljskih popoldnevih hodil z njim med njivami ali na Veliko noč škropil blagoslovljeno vodo.

In še nekaj: domače pesmi, družinskih večerov, ki so bili včasih tako polni domačnosti in življenja, na katerih se je mladina toliko naučila, ki so nehote usmerjali in oblikovali mladi rod, nam je treba. To so bila prava ognjišča prosvete in notranje izobrazbe. Teh „družinskih večerov“ in „nedeljskih popoldnevov“ nam je treba, ki so nekaj tvorili velik kos duhovne in duševne hrane naši mladini, ki so ji delili narodni ponos, ji pokazali moč družinskega in narodnega izročila, lepoto zemlje in bogatstvo preteklosti. Družine, dajte svojim mladim domačega duha, globine in lepote in duhovnosti in ljubezni slovenskega srca in slovenske kmečke miselnosti, da ne utone v plitvosti, površnosti in brezduhovnosti nemške šole! Družinski večeri in nedeljski popoldnevi naj zopet privabijo mlademu rodu luč v oči, smeh in ponos in idealizem v srce in skupna večerna molitev naj utrdi vero v Boga. Mladina brez luči in smeha in pesmi, brez požrtvovalnosti in ponosa in idealnega poleta in brez Boga v srcu ni slovenska mladina!

In vaška skupnost, soseščina? Koliko se je spremenilo! Nič se ne shajajo več sosede k skupnemu posvetovanju. Kvečjemu v gostilni se še znaidejo h kakemu pomenku. Pod sedem razumemo danes kvečjemu še konkurenta. Zato bo treba nove občestvene misli, nove vaške skupnosti, da postane vas zopet

družina s svojimi zakoni, šegami in navadami, ki bodo fanta in dekline oblikovali v žive, zavodne, ponosne in poštene člane sosesčine. Oprijeti se bo treba paragrafov vaškega zakonika, kakor so jih držali naši očetje, kateri niso na papirju, ampak v srcu vsakega člana na vasi. Nesrečna je mladina, ki teh vaških paragrafov ne pozna in ostaja zato v sebi nezpopolnjena in razdvojena.

Fara naj zopet postane vzgojna sila naše mladine. Farna cerkev, ki družji vse farane v skupni molitvi in daritvi, bodi vidno znamenje farne skupnosti. Verska vzgoja v farni cerkvi naj dviga vse farane v kraljestvo duha, v onostranost in nad naravo, k Bogu. Stanovske nedelje in stanovska obhajila bodijo manifestacije te nadnaravne življenske skupnosti — fare.

Beseda v novo leto! Vedno bližje hočemo božjemu in naravnemu redu, sodelavci hočemo biti Velikemu Stvarniku, Njegova roka in orodje. Ne bomo pri tem pozabili velike besede: Zastonj se trudijo zidarji, ako Gospod ne zida hiše; da ostanemo še zanaprej dobro in koristno orodje v Njegovih rokah.

Dobrla ves. Na Novo leto ponovimo na splošno željo ob 3. uri igro „Pri kapelici“, ki je na Miklavževo vzbudila toliko zanimanja. Marsikako oko je med prizori z Metko in Ivanom postajalo solzno, sploh so vsi igralci brez izjeme dobro rešili svoje vloge. Pravijo, da tako uspele prireditve že davno ni bilo na našem odru. — Naj še omenimo bogatega in radodarnega letošnjega sv. Miklavža, ki je obdaril nad dve tretjini številno navzočih otrok s slaščicami in potrebščinami. Bogato so ga založili trgovci Plantev v Velikovcu, Ripič in Mory v Sinči vasi, Hanscho Morokutti, Paar in Wrienz v Dobrli vasi. Vsem vrlim darovalcem kakor tudi doblaveški posojilnici se društveni odbor v njegovem imenu in v imenu obdarovanih ubogih otrok iskreno zahvaljuje.

Brnca. (Zaključek gosp. tečaja.) Od blizu in daleč — celo iz daljnega Št. Jakoba — so došli radovedni gostje, da si ogledajo razstavo gospodinskega tečaja in prisostvujejo zaključni prireditvi. Okusna razstava je prav kmalu našla hvaležnih gledalcev in — kupovalcev, da je kmalu zmanjkalo vsega. Prireditve so otvorili pevci s prednosom narodnih in umetnih pesmi in takoj nam je bilo toplo in dobro v domačem razpoloženju. Dekleta so nastopila v prizoru „Venčarice“, ki prikazuje dekleta ob priprostem Marijinem znamenju na domači trati. Hanzej je nato pokazal, kakšni umetniki so moški v kuhinji. — Njegova kuharska nerodnost je vzbudila toliko smeha, da se je dvorana kar tresla, posebno ko je v papricirani štrudelj zavil celo svoje špegle. Sledila je poučna igra „Poplačana poštenost“, dekleta v njej so nastopila prvič, a jako povoljno. Tako je lepi popoldne nudil mnogo užitka občinstvu in mnogo zadoščenja tečajnicam in njihovim voditeljici. Nadaljeval se bo tečaj v društvu in njegovem delovanju zimске sezone in v pripravljajoči se dekliški zvezi.

Prireditve: V nedeljo, dne 7. jan. uprizarijo člani društva v Škocijanu ob 3. uri pop. pri Rušu v Samožni vasi igro „Vrnitev“. Sodelujejo pevci. — Silvestrov večer prireditelj člani društva „Kot“ v Št. Jakobu v Rožu in sicer se snidejo vsi ob 1/2. uri zvečer pri Cvitarju. Spored je pester in zabaven. Vabljeni tudi Vi! — Na praznik Sv. Treh kraljev igrajo v Šmihelu lepo in še neznano igro „Za čast in kri“. Prireditve se začne ob 3. uri pri Šercerju.

GOSPODARSKI VESTNIK

Gozd in kmetija.

„Pridna gospodinja podpira hiši tri ogle“, gozd pa vso kmetijo. Naše kmetije brez gozda bi bile kakor mlin brez vode, voz brez vprežne živine. Tako slikovito so naše male kmetije posejane med gozdi in travniki in poljem, posamič ali v vasicah, ki se gnetejo ob vaški

cerkvici na griču kot ovčice okoli svojega varuha in vodnika.

Naša zemlja je hribovita. Ponekod se zaganja pod nebo v visoke gorske vrhove, drugod se zopet preko gričevja umirja v ravnice in doline. Povsod pa jo spremlja gozd, ki je zanjo skozi tisočletje oblikoval značaj ljudstva in mu vtisnil svojo nprav. Slikovitost naše zemlje je našla odraza v pestrosti našega slovenskega značaja. Naša zemlja ni dokaj rodovitna in zato ni izrazita poljedelska, kmetije so prepletene z malimi obrti, trgovinami in industrijskimi podjetji. Glavno barvo pa ji dajejo naše kmetije z mnogovrstnostjo svojih sadežev, pestrostjo svojega gospodarstva in in korenitostjo svojega ljudstva.

Nekoč je bil gozd našim ljudem sovražnik, kateremu so morali v trdem boju z ognjem in sekiro iztrgati prostor za pašo in polje. Iz te dobe je ostalo neko nezavestno neprijateljstvo do gozda, ki je dovedlo ponekod ljudi, da so docela uničili gozdove in se morajo za ta greh še danes pokoravati. Z gozdom je izignila zemlja, ki jo je odnesel veter ali odplavila voda, osušili so se studenci in potoki. Na strmih pobočjih gora brez gozdov so snežni in peščeni plazovi uničevali in zasujali doline, hudourniki so razdirali pašnike in polja. Veter je imel prosto pot, izpil je zemlji vlago, sonce je požigalo prst in rastlinje. Kmetije so zato propadale, gruntni so se izpreminjali v puččo, uboštvo je pregnalo ljudi z grude v tujino. Tako se maščuje gozd nad neprijateljem.

Kmetija in gozd sta si kakor brata. Delati morata pošteno roko v roki in domačija živi v blagostanju. Če pa skuša eden drugega izpodrinuti, gre domačija po zlu in propadeta oba. Dobro negovan gozd je kmetiji največji prijatelj. Glavno, kar ji daje neposredno, le les, da se postavlja in popravlja poslopja, pripravljajo orodja, da končno ne zamre ogenj na domačem ognjišču in je v mrzlih zimskih dnevih doma toplo in prijetno. Pa les je samo neposredna dobrota, ki jo daje gozd. Kaj bi naš kmetovalec brez stelje za živino? Listie, praprot, mah in vresje nastilja živini, da veže s tem tekoče snovi gnoja, brez katerega bi naša zemlja ne rodila. Kadar gre trda za zimsko krmo, se v gozdu naseka vejnikov za drobnico. Če suša in sonce pokončata pašo, nudi gozd tudi to. Tudi gospodinja reši čestokrat iz zadrege z gobami in drugimi sadeži. Za dve celi kmetiji premoženja je nudil letos gozd našemu podjunskega ljudstvu s svojimi gobami. Borovnice, maline, jagode diše tudi razvajenim meščanom. V zelenih sencih se skriva nebroj živalstva, čigar meso ali kožuhe ne zametuje ne kmet, ne gospod.

Seve prihaja iz gozda tudi marsikatera nadloga, ki pa jo umen gospodar napram velikim koristim rad vzame v zakup. Brest in topola natrosita semen po njivi, po rutah in pašnikih se borita gozd in gospodar, jelša uhaja s svojimi poganjki v travnike, leska se šopiri na najlepših prostorih. Sadno drevje ovijajo lišaji in mahovje, rž postane snetiva, gozdne mravlje razjedajo tramovje. A kako malenkostna je ta nadloga nasproti veliki koristim gozda!

Ponekod tožijo danes gospodarji vsled minimalnih lesnih cen, češ da bi pri višji ceni že davno rešili svoja gospodarstva obremenjujočih dolgov. Naj jim zastavimo samo vprašanje: kako bi bilo z našimi gozdovi in z našimi kmetijami danes, če bi bila cena lesu na enaki višini kot v času lesne konjunktore? Ali bi res ta bori kapital, ki bi ga za svoj gozd sprejel kmet, zamogel rešiti kmetije iz sedanjih težkih gospodarskih neprilik? Ali bi ne bilo tako, da bi bil ta zadnji, železni kapital vsake kmetije kmalu izčrpan in bi končno ostale samo še kmetije brez kapitala in brez gozda?

Zato, gospodarji, glejte v sedanjih časih na svoj gozd in mu posvečajte svojo skrb! Kmetija, ki jo reši samo še posekani gozd, je tudi z visokimi lesnimi cenami vred obsojena na smrt. Kmetija pa, ki ohranjuje in ceni svoj gozd, je kjub težkim gospodarskim neprilikam tudi danes na trdni podlagi.

Podpora za izboljšanje hlevov in gnojišč. Kmetijska zbornica bo tudi v letu 1934 podeljevala premije za poprave in modernizacijo

hlevov in gnojišč. V poštev pridejo naslednji sodnjski okraji: Šmohor, Koče, Borovlje in Paternion. Podpora velja samo za hleve za govedo, gnojnične jame in gnojišče. Prošnje je poslati potem krajnih kmetijskih odborov, kjer se dobijo tudi vzorci za vloge, kmetijski zbornici do 15. januarja 1934. Natančnejše o tem najdete v „Landw. Mitteilungen“ števil. 12 od 15. decembra 1933.

„Brazda“, kmečki stanovski list, glasilo absolventov kmetijskih šol, Ljubljana, Tyrševa cesta 29/I, Jugoslavija. Stane na leto 10 Din. — Vsaj enkrat so dobili absolventi kmetijskih šol svoje glasilo. „Brazda“ bo ustvarila zvezo med bivšimi gojenci kmetijskih šol. Tudi pri nas na slovenskem Koroškem je mnogo absolventov kmetijskih šol — in vedno več jih bo — ki so zelo pogrešali lastne glasilo. Ni dvoma, da bodo tudi oni našli v „Brazdi“ svoj prostor, ako se je bodo oklenili z vsem srcem. Program „Brazde“ je: Skušali bomo združiti vse resne in dobromisleče kmečke ljudi, mlade in stare, za pošteno, složno in nesebično delo v korist slovenskemu kmečkemu ljudstvu. Prva številka prvega letnika vsebuje: Prvo brazdo orjemo. Ob svidenju. Kaj hoče ZAKŠ (Zveza absolventov kmetijskih šol). Hlapci moramo biti — ne bodimo pa sužnji. Opazovanja in izkušnje. „Dame volijo“. Vestnik Zveze absolventov kmetijskih šol itd. „Brazdo“ priporočamo vsem našim absolventom kmetijskih šol. Naročila in prenakazilo naročnine sprejema tudi „Kmečka zveza“.

Velikovški trg minulega tedna: Biki 60—80, pitani voli 90—1.—, vprežni voli 70—75, mladi voli 60—70, plemenske krave 65—80, klavne krave 50—80, telice 70—80, svinje za rejo 1.00—1.10, prašiči 1.55—1.60, ovce 60—65, teleta 1.00—1.10, vprežni konji 300—400, jajca 19—20, sirovo maslo 2.80—3.60, stare kokoši 2.80—3.50, mlade kokoši 2.00—2.50, pšenica 3, rž 21, oves 14, ječmen 20, koroza 16 grošev.

RAZNE VESTI

Pomemben izum našega rojaka, G. Rutar Albert, bivši puškar in učitelj na puškarski šoli v Borovljah, je iznašal posebno ključavnico s strelno napravo. Uporabljala se bo lahko na vseh hišnih in sobnih vratih, na blagajnah, tresorjih, vagonih, avtomobilih itd. Če bo kdo hotel vlomiti pri vratih, opremljenih s to ključavnico, bo strel opozoril na nevarnost vso okolico. Strelni patroni bodo različne velikosti in po nizki ceni. Ključavnica je enostavno uparabljava in jo je jugoslovanski patentni urad že patentiral. Za izum vlada veliko zanimanje. Iznajditelj, ki je med najboljšimi puškarskimi strokovnjaki v Jugoslaviji, je iznašal tudi poseben sistem lovskih pušk, ki mu ga pa nemški patentni urad ni pripoznal. V Borovljah je g. Rutar imel trde boje z ne-lojalno nemško konkurenco. Odličnemu rojaku k njegovemu izumu iskreno čestitamo!

Epohalen izum Jugoslavana v Ameriki. Znameniti jugoslovanski profesor Nikola Tesla poroča o svojem najnovšem izumu. Posrečilo se mu je sestaviti stroj, ki ga ne bo več gonila para ali elektrika, marveč nevidni žarki, ki neprestano jih izžareva sonce in ki jih je vsepovsod dovolj. Ta nova sila se bo oddajala preko vodov ali brezžično iz centrale, ki jo bodo lahko postavili kjerkoli na zemeljski obli. Noč ne bo prekinila oddajanja te nove sile. Ko jo bo človeštvo izkoriščalo, ne bo več odvisno od premoga, plina, petroleja, ali elektrike. Do tega časa bo seveda še nekaj trajalo. Če se novi izum jugoslovanskega znanstvenika uveljavi, zna vsekakor preobličiti obraz zemlje.

Za tiskovni sklad so darovali: Ogris Janko, Bilčovs, 1.20; Tarman Alojzija, Rute, 2; T. R., Hodiše, 1.50; Blüml Valentin, Št. Janž, 1; Pegrin Šimon, Obrije, 0.50; Kramer Lorenc, Holbiče, 1; Gozdni mož v Št. Jakobu 1 S. Kulturer Filip, sreski veterinar, Slov. Konjice, 25 Din. Vsem darovalcem najprisrčnejša hvala! Naša želja za bodoče leto je, da bi našli prav mnogo posnemalcev. Vsak malenkosten dar nam je dobrodošel.